تأیید سهوی بازداشت حریری از سوی امریکا

گزارش یک

با گذشت یک هفته از استعفای سعد حریری ابعاد بیشتر و کامل‌تری از دلایل این استعفای ناگهانی او مشخص می‌شود. در لبنان کسی شکی ندارد که نخست‌وزیر شان از سوی سعودی‌ها به «گروگان» گرفته شده و مقامات لبنانی یک هفته به ریاض فرصت داده‌اند تا سعد حریری را بازگرداند وگرنه از طریق مجامع بین‌المللی و حقوقی اقدام خواهد کرد. امریکایی‌ها هم تحت نگهداری بودن حریری در عربستان را دارند می‌پذیرند.

«میشل عون» رئیس‌جمهور لبنان از دولت عربستان خواست تا دلایل ممانعت از بازگشت سعد حریری نخست‌وزیر مستعفی لبنان به بیروت را توضیح دهد. رئیس‌جمهور لبنان افزود: بیروت نمی‌تواند قبول کند که نخست‌وزیر لبنان در شرایطی به سر ببرد که با توافقات بین‌المللی مغایرت دارد. سعد حریری روز جمعه گذشته با اعلام ناگهانی استعفای خود از شبکه العربیه همه به‌ویژه لبنانی‌ها را غافلگیر کرد. در همان ساعت‌های اولیه این بحث مطرح شد که حریری مجبور به استعفا شده است و حالا پس از گذشت یک هفته شواهد و قرائن تأیید می‌کنند مقامات سعودی نخست‌وزیر لبنان را به نوعی در بازداشت خانگی قرار داده‌اند.

■ **گاف سخنگوی وزارت خارجه**

هدر نوئرت، سخنگوی وزارت خارجه امریکا در یک کنفرانس مطبوعاتی گفت که کریستوفرهینزل کاردار امریکا در عربستان چهارشنبه گذشته با حریری ملاقات کرده است. وی خطاب به خبرنگاران گفت: «برای آگاهی درباره شرایط و وضعیت نگهداری نخست‌وزیر مستعفی لبنان شما را به دولت عربستان و دفتر حریری ارجاع می‌دهم.» بلافاصله خبرنگاری پرسید: «ببخشید شما گفتید، شرایط نگهداری آیا بازداشت شده است؟» سخنگوی وزارت خارجه با دستپاچگی جواب می‌دهد: «نه من نمی‌خواهم از این واژه استفاده کنم.» بلافاصله خبرنگار با کنایه می‌پرسد: «پس کجاست در اتاقی هتل کارلتون». هتل کارلتون در واقع همان جایی است که تعداد زیادی از شاهزادگان سعودی به دستور محمد بن سلمان تحت بازداشت قرار دارند و بعضی منابع خبری گزارش دادند سعد حریری نیز در این هتل تحت بازداشت قرار دارد. پس از اینکه وزیر خارجه فرانسه درباره نخست‌وزیر مستعفی لبنان گفته بود او در عربستان آزاد است، فرانسه موضع خود را اصلاح کرد که حریری احتمالاً در اقدامات خود محدودیت‌هایی دارد. ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه گفته بود معتقد است سعد حریری، نخست‌وزیر مستعفی لبنان به اجبار در عربستان اقامت نداشته و هیچ محدودیتی در رفت‌وآمدهایش ندارد. با این حال دولت فرانسه اظهارات وی را اصلاح و اعلام کرد حریری در اقدامات خود احتمالاً آزاد نیست. روزنامه‌نگاران از سخنگوی وزارت خارجه فرانسه خواستند درباره اظهارات لودریان توضیح دهد اما او گفت، پاریس خواهان آزادی حریری است. وی افزود: امیدواریم حریری آزادی کامل به دست آورد و بتواند نقش حیاتی خود را در لبنان بر عهده بگیرد. دیوید ایگناتیوس خبرنگار کهنه‌کار واشنگتن پست نوشت که برای او هم محرز شده است که سعد حریری توسط عربستان سعودی به زور حبس شده است. ایگناتیوس افزوده: منابع مطلع خبری لبنان من را متقاعد کرده‌اند که سعد حریری نخست‌وزیر سابق لبنان از سوی مقامات امنیتی ریاض در حبس خانگی است و عربستان سعودی با این کار قصد دارد عرصه را بر ایران و حزب‌الله تنگ کند. در همین حال رسانه‌های دیگر غربی از جمله روزنامه‌های فرانسوی که پیگیر مسائل و اخبار لبنان هستند اعلام کردند که حریری در عربستان حبس شده است. لوفیگارو در گزارش کاملی تأکید کرد که عربستان سعودی برای آینده لبنان برنامه‌هایی دارد و قصد دارد بهاء حریری برادر بزرگ او را برای نخست‌وزیری آینده این کشور مطرح کند.

■ **لبنان در پی سعد حریری**

قطعی شدن اقامت اجباری سعد حریری در عربستان باعث خشم مردم و سیاستمداران لبنانی شده است. رابرت فیسک، تحلیلگر اینديپندنت می‌نویسد: ممکن است عربستانی‌ها نخست‌وزیر لبنان را به گروگان گرفته باشند اما طرح آنها برای سرنگون کردن دولت بیروت شدیداً نتیجه عکس داد. ملت لبنان اکنون بدون اینکه شاهد فروپاشی کابینه دولت‌شان و بیرون افتادن وزرای وابسته به حزب‌الله از این کابینه باشند به یکباره بیدار و علیه سعودی‌ها متحد شده‌اند. دولت لبنان اعلام کرده که بیانیه استعفایی را که سعد حریری مجبور به قرائتش از شهر ریاض شد نمی‌پذیرد. به یکباره بیلبوردهایی به طور شبانه در چند خیابان بیروت سربرآوردند با هشتگ «کلنا سعد» (ما همه سعد هستیم)، حتی مسلمانان سنی لبنان از همتایان سنی خود در عربستان خشمگین شده‌اند. در همین حال منابع لبنانی گزارش کردند: اگر تکلیف بازگشت نخست‌وزیر مستعفی این کشور به زودی مشخص نشود، بیروت از طریق مجامع بین‌المللی وارد عمل خواهد شد. روزنامه «الجمهوریه» روز شنبه به نقل از مقامات آگاه اعلام کرد میشل عون، رئیس‌جمهور لبنان به هیئت‌های دیپلماتیکی که با او دیدار کرده‌اند، گفته است بیشتر از یک هفته برای روشن شدن سرنوشت سعد حریری نخست‌وزیر مستعفی و بازگشت وی به بیروت صبر نمی‌کند، پیش از آنکه مجبور شود این پرونده را به شورای امنیت ببرد. بر اساس این گزارش، میشل عون در اشاره‌ای به آمادگی روسیه و دیگر کشورها برای حل این موضوع، افزود: آمادگی‌های بین‌المللی برای کمک به لبنان در این خصوص وجود دارد.

خبر

خروج میلیاردها دلار از عربستان بعد از موج سرکوبگری‌های بن‌سلمان

منابع خبری می‌گویند سرکوبگری‌های اخیر محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان باعث شده میلیاردها دلار سرمایه از عربستان خارج شود.

بیش از ۲۰۰ نفر که برخی از آنها شاهزاده‌های بلندپایه و تاجران ارشد سعودی هستند تاکنون تحت پوشش مبارزه با فساد در عربستان دستگیر شده‌اند. شبکه خبری بلومبرگ روز شنبه گزارش داد: «همزمان با سرایت موج دستگیری‌ها به امارات و سایر کشورهای همجوار عربستان، ثروتمندان در حال نقد کردن سرمایه‌های خود در داخل این کشورها هستند.» پیش‌تر گزارش شده که سرکوبگری‌های جدید بن‌سلمان ممکن است به ضبط ۸۰۰ هزار دلار دارایی و سرمایه در عربستان منجر شود. روزنامه انگلیسی مترو گزارش داده سرمایه‌داران ممکن است همین مقدار سرمایه را از عربستان خارج کنند. بسیاری از تحلیلگران و کارشناسان مسائل آسیای غربی، اقدامات بن‌سلمان را تلاش او برای تحکیم پایه‌های قدرت و فراهم کردن مقدمات رسیدن به تاج و تخت پادشاهی می‌دانند. داده‌های گردآوری شده بلومبرگ نشان می‌دهد دستگیری‌های اخیر به فروش چندین میلیارد دلار سرمایه در بازارهای بورس در سراسر کشورهای شورای همکاری خلیج فارس و لطمه به این بازارها منجر شد.

خبر

اردوغان: «اسلام میانه‌رو» اختراع غرب است!

غربی‌ها اغلب جمهوری ترکیه را به عنوان مدل اسلام میانه رو می‌شناسند، اما حالا که ولیعهد عربستان گفته که می‌خواهد در شبه‌جزیره اسلام میانه‌رو را پیاده کند، خون رجب طیب اردوغان به جوش آمده و او در انتقادی تند و تیز از محمد بن سلمان گفته است: «تو از اسلام میانه حرف می‌زنی در حالی که اجازه نمی‌دهی یک زن رانندگی کند.»

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه که در ماه‌های اخیر بر سر برخی مسائل منطقه‌ای با عربستان دچار اختلاف شده، به اظهارنظرهای مقامات سعودی درباره برداشت متفاوت از اسلام واکنش نشان داد. به گزارش روزنامه حریت، اردوغان طی سخنانی که جمعه‌شب در جمع اعضای سازمان همکاری اسلامی عنوان شد با اشاره به سخنان محمد بن سلمان ولیعهد عربستان گفت: «یک موضوع را دوباره نبش قبر کردند؛ اسلام معتدل. کلمه اسلام معتدل را غرب اختراع کرده و کسی که این کلمه را به‌کار برده فکر می‌کند به او مرتبط است اما به تو متعلق نیست.» محمد بن سلمان چند هفته پیش در سخنانی مدعی شده بود: «ما به اسلام میانه‌رو باز خواهیم گرد و افراطی‌گری و افکار افراط‌گرایانه را نابود می‌کنیم.» رئیس‌جمهور ترکیه همچنین خطاب به ولیعهد سعودی گفت: «اسلام معتدل و غیرمعتدل نیست؛ اسلام تک است و کسی نمی‌تواند برای تنوع در آن ورود کند. تو از اسلام میانه حرف می‌زنی در حالی که اجازه نمی‌دهی یک زن رانندگی کند. آیا این در اسلام معنا دارد؟ خیر. می‌گویند که بعد از این اجازه خواهند داد؛ تا به حال چنین چیزی نبوده است. چنین فهمی از اسلام شدنی نیست.» دو ماه پیش سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان طی فرمانی برخی آزادی‌های مدنی به زنان این کشور را صادر کرد که به گفته ناظران تلاشی برای تغییر وجهه مخدوش ریاض در جهان است. رئیس‌جمهور ترکیه در ادامه سخنان خود به هدف غربی‌ها از طرح واژه اسلام میانه‌رو نیز تأکید کرد و گفت: «چندین سال قبل بحث «اسلام میانه‌رو» در پارلمان اروپا مطرح شد و آنها اکنون سعی دارند مجدداً این ایده را مطرح کنند. آنچه آنها واقعاً به دنبالش هستند، تضعیف اسلام است. ما نمی‌خواهیم درک مردم از دین بر مبنای واقعیت‌های خارجی باشد». سخنان اردوغان علیه سعودی‌ها، در شرایطی است که ترکیه خود را نماینده اسلام میانه در جهان می‌داند. رئیس‌جمهور ترکیه در ادامه با اشاره به بحران میانمار و سکوت کشورهای اسلامی اظهار داشت: «آیا در جهان اسلام صدایی از این موضوع به گوش می‌رسد؟ خیر. صدها هزار نفر کشته می‌شوند، برادران مسلمان کشته می‌شوند و برای کسی اهمیتی ندارد. در سازمان ملل موضوع میانمار را مطرح کردیم و تنها ما بودیم و ایران. به‌عنوان نخست‌وزیر نیز تنها بنگلادش حضور داشت. آیا چنین موضوعی به این اندازه ساده گرفته می‌شود؟ اگر هیچ‌کس هم نیاید، ما آنچه را در توان داشته باشیم انجام خواهیم داد.»

خبر

جانسون انگلیسی با بسته «زیاده‌خواهی حقوق‌بشری» به تهران می‌آید

حمید بعیدی‌نژاد مذاکره‌کننده ارشد ایرانی یک سال بعد از توافق هسته‌ای به عنوان سفیر ایران در لندن منصوب شد. بعیدی‌نژاد طی یک سال زمینه‌ای فراهم کرده تا وزیر خارجه انگلیس به تهران بیاید و حالا هم روزنامه گاردین می‌گوید که وزارت خارجه انگلیس مشغول تهیه بسته پیشنهادی با هدف بهبود روابط با ایران است که ظاهراً مسائل تجاری، نقش قدرتمندتری در آن دارد.

بوریس جانسون، وزیر امور خارجه انگیس که هفته قبل در یک موضع‌گیری غیرمعمول نظر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در مورد خروج از برجام را به چالش کشید، قرار است به زودی به تهران سفر کند. در آستانه سفر جانسون، وزارت خارجه این کشور در حال بررسی یک سری اقدامات برای بهبود روابط با ایران است. روزنامه گاردین بدون اشاره به جزئیات این مجموعه اقدامات که ظاهراً در قالب یک بسته تهیه شده، از اینکه در تهیه آن توجهی به تبعات اظهارنظر اخیر «جانسون» درباره یک محکوم امنیتی نشده، انتقاد کرده است. سپاه ثارالله کرمان ۲۶ خرداد سال ۹۵ طی اطلاعیه‌ای از دستگیری «نازنین زاغری» به عنوان دستگیری یکی از سرشبکه‌های اصلی وابسته به بیگانگان که مأموریت‌های مختلفی در راستای تحقق اهداف شوم دشمنان نظام انجام داده بود، یاد کرد. جانسون چهارشنبه دو هفته پیش در اظهاراتی که به نظر می‌رسد ملاحظه «بهبود روابط با ایران» نیز چاشنی آن بوده، در کمیته امور خارجی پارلمان انگلیس درباره «نازنین زاغری» گفته بود: «وقتی کارهایی را که نازنین زاغری انجام می‌داده بررسی می‌کنم می‌بینم که او تنها مشغول آموزش روزنامه‌نگاری [در ایران] بوده است.» بعد از این اظهارات، موجی از انتقادات در داخل انگلیس به سمت جانسون نشانه‌گیری شد. منتقدان می‌گویند که جانسون در رابطه با زاغری برخورد قاطعانه‌ای با ایران نداشته و مدعی هستند قوه قضائیه ایران با «سوءاستفاده» از سخنان جانسون توانسته از آن برای محکومیت زاغری بهره بگیرد ولی بر اساس گزارش بی‌بی‌سی، جانسون گفته که محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران در یک گفت‌وگوی تلفنی به او اطمینان داده که اتهامات جدیدی که در ایران متوجه نازنین زاغری شده، ارتباطی با سخنان او ندارد. رویترز در بیانیه‌ای اظهارات «جانسون» را «اشتباهی جدی» توصیف کرده و از وی خواسته آن را تصحیح کند. رویترز مدعی شده است: «[زاغری] برای ملاقات دخترش گابریل با پدربزرگ و مادربزرگش به ایران سفر کرده بود که در فرودگاه تهران دستگیر شد.» گاردین نوشته که لازم است وزارت خارجه انگلیس درباره گام‌های بعدی در قبال روابط خود با ایران با تأملی مجدد بازبینی کند، زیرا که بسته پیشنهادی جدید بدون در نظر گرفتن «اشتباه جانسون» تهیه شده‌است. این روزنامه می‌نویسد: «خطر سیاسی موجود آن است که این پیشنهادات از طرف ایران ممکن است به عنوان تلاشی برای خریداری آزادی نازنین زاغری و کاستن از بار فشارها روی جانسون دیده شوند.»

پرونده

واکنش کمالوندی به سخنان مدیرکل آژانس درباره «مهر و موم» هسته‌ای

«پلمب» آنطورها نیست که آمانو می‌گوید

سخنان اخیر مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که گفته ایران تحت رژیم قدرتمند راستی‌آزمایی‌های جهان است، واکنش سخنگوی سازمان انرژی اتمی را برانگیخت. بهروز کمالوندی در گفت‌وگو با خبرگزاری صدا و سیما گفته «مهر و موم و پلمب» که یوکیو آمانو از آن سخن می‌گوید به معنی «بستن و تعطیل کردن» نیست و آمانو این سخنان را برای افراد جدیدی گفته که تازه «آمده‌اند و اطلاعات دقیقی از پادمان، پروتکل و برجام ندارند.» ظاهراً منظور کمالوندی، رئیس‌جمهور امریکا و تیم دیپلماتیک همراه او است.

به گزارش «جوان»، یوکیو آمانو، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز جمعه بعد از دومین ملاقات خود با نیکی هیلی، نماینده امریکا در سازمان ملل به شبکه سی بی اس امریکا گفت: «ایران تحت قدرتمندترین رژیم راستی‌آزمایی جهان قرار دارد و آژانس هر ماه انبوهی از اطلاعات را از ایران جمع‌آوری می‌کند.» او گفته: «دوربین‌های نصب شده در تأسیسات هسته‌ای ایران صدها هزار عکس می‌گیرند و آژانس ۲ هزار نقطه را در تأسیسات هسته‌ای ایران مهر و موم کرده است.» لحن سخنان مدیرکل آژانس به شکلی بود که بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی را به واکنش مجبور کرد، هرچند او درواکنش خود انتقادی را متوجه مدیرکل آژانس نکرده است. او می‌گوید که مهر و موم بخش‌هایی از تأسیسات هسته‌ای کشورمان موقت و برای حسابداری مواد هسته‌ای است نه به معنی مصطلح خود در ایران که به معنی تعطیل کردن است: «مهر و موم در ایران مفهوم خاص خود را دارد یعنی بستن و تعطیل کردن، در حالی که در فعالیت‌های هسته‌ای وقتی می‌خواهند بخشی از مواد را به جای دیگر منتقل کنند آن را مهر و موم می‌کنند یا به عنوان نمونه وقتی کار در یک مخزن به اتمام برسد و مخزن پر شود آن را مهر و موم می‌کنند تا از سوی آژانس اندازه‌گیری شود.» کمالوندی مهر و موم را «روندی عادی» توصیف کرده و می‌گوید: «شاید اگر بگوییم ممکن است ۲هزار مهر و موم در تأسیسات هسته‌ای ایران وجود داشته باشد این تعداد در ژاپن می‌تواند ۲۰ هزار مهر و موم باشد زیرا رفت و آمد مواد هسته‌ای حتماً تابع برخی قواعد است و باید این مهر و موم‌ها انجام شود.» سخنگوی سازمان انرژی اتمی همچنین در توضیح بخشی از سخنان آمانو که گفته «دوربین‌های نصب شده در تأسیسات هسته‌ای ایران صدها هزار عکس می‌گیرند» تأکید کرد که حتی قبل از برجام هم چنین عکس‌برداری‌هایی انجام می‌شد: «(عکس برداری)... نه در تأسیسات ما بلکه در تأسیسات همه دنیا وجود دارد و اتفاقاً یکی از علل فعال بودن هر تشکیلات هسته‌ای این است که دوربین در آنجا نصب است، چون اگر فعالیت نداشته باشد به دوربین هم نیاز ندارد.» کمالوندی می‌گوید: باید در نظر داشت به طور نمونه اگرچه تهیه صدها هزار عکس از مراکز هسته‌ای در ایران واقعیت است، اما اگر هر دوربین هر سه ثانیه یک قطعه عکس بگیرد، در طول روز ۳۰هزار قطعه عکس گرفته می‌شود.» به گفته کمالوندی «این عکس‌ها قرار نیست خارج شود بلکه در همان دوربین‌ها می‌ماند تا اگر روزی قرار باشد اتفاقی بیفتد به آن مراجعه کنند.» کمالوندی سعی کرده توضیح بدهد صدها هزار عکسی که آقای آمانو می‌گوید «از تأسیسات هسته‌ای ایران گرفته می‌شود»، حتی بدون برجام هم گرفته می‌شود: «حتی اگر از برجام بیرون باشیم و حتی اگر پروتکل الحاقی را نیز اجرا نکنیم باز تعداد زیادی دوربین داریم که هر یک ۳۰ تا ۴۰ هزار عکس در روز می‌گیرند که با احتساب دهها دوربین نصب شده، عکس‌های زیادی گرفته می‌شود، اما قرار نیست حتی یک عکس نیز بیرون برود.» او گفته است: «طبعاً این توضیحات آقای آمانو شاید برای یک فرد تازه‌کار است تا بتواند او را متقاعد کند که رژیم راستی‌آزمایی قوی اعمال و بر همه‌چیز نظارت می‌شود و تشخیص او این بوده است که بتواند طرف مقابل را که تجارب کافی ندارد، متقاعد کند.»

واکنش

پیام بارزانی برای مذاکره با بغداد

مسعود بارزانی، رئیس سابق اقلیم کردستان در پیامی خطاب به نخست‌وزیر عراق، او را به از سرگیری مذاکرات جهت حل اختلافات اربیل و بغداد دعوت کرد و گفت جنگ تنها به معنای ویرانی است. نخست‌وزیر کردستان نیز منتظر پاسخ بغداد است تا برای گفت‌وگو با مقامات عراقی به پایتخت سفر کند. همچنین برخی منابع گفته‌اند که بارزانی نامه محرمانه‌ای به قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه قدس ایران نوشته است.

در شرایطی که حیدر العبادی، نخست وزیر عراق لغو نتیجه همه‌پرسی جدایی کردستان را تنها شرط از سرگیری مذاکرات سیاسی با اربیل اعلام کرده است، اما مقامات اقلیم آمادگی خود را برای گفت‌وگو با بغداد اعلام کردند. مسعود بارزانی روز شنبه در مصاحبه با شبکه خبری سی‌ان‌ان، از آمادگی اربیل برای از سرگیری مذاکرات با بغداد خبر داد. مسعود بارزانی در این مصاحبه ضمن اشاره به دیدار با مقامات امریکا و انگلیس و سازمان ملل پیش از برگزاری همه‌پرسی گفت: «آنها خواستار به تعویق انداختن همه‌پرسی بودند اما به ما قول ندادند که در صورت به تعویق افتادن همه‌پرسی، از آن حمایت خواهند کرد.» وی در پاسخ به سؤالی که درباره موضع کشورهای جهان در قبال این همه‌پرسی پرسیده شده، این همه‌پرسی را حق مردم اقلیم کردستان عنوان کرد و گفت: «نمی‌توانستیم تا ابد به دنبال متقاعد کردن آنها باشیم.» بارزانی در ادامه العبادی را به بازگشت به مذاکرات جهت حل اختلافات دعوت کرد و گفت: «جنگ تنها به معنای ویرانی است.» مقامات کردستان که به دلیل مخالفت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نتوانستند پروژه جدایی از عراق را تکمیل کنند، الان به دنبال گفت‌وگو با دولت مرکزی عراق هستند تا از زیر بار فشارهای سیاسی و اقتصادی خارج شوند. به دنبال اعلام آمادگی اربیل برای گفت‌وگو با دولت عراق، روزنامه لبنانی «الاخبار» دیروز در گزارشی به نقل از منابع آگاه نوشت که نچیروان بارزانی، نخست‌وزیر منطقه کردستان منتظر چراغ سبز نخست‌وزیر عراق برای سفر به بغداد و رایزنی درباره مسائل مورد اختلاف است. روزنامه الاخبار به نقل از یک منبع دولت بغداد نوشت: «سفر بارزانی به بغداد در دست انجام است تنها هواپیمای او برای برخاستن منتظر موافقت العبادی است.» این منبع عراقی در ادامه گفت: «بارزانی به برخی گروه‌های سیاسی کرد اعلام کرده که پرونده‌های کرکوک و سایر مناطق مورد اختلاف، حقوق نیروهای پیشمرگه و کارمندان کرد و نیز بودجه که طی روزهای گذشته در رأس این بحران قرار گرفته، در صدر مسائلی هستند که با مسئولان بغداد مورد بررسی قرار خواهند گرفت.» این منبع همچنین درباره سرنوشت مذاکرات نظامی و سیاسی میان بغداد و اربیل بدون اشاره به جزئیاتی بیشتر گفته است: «طی دو روز آینده یک پیروزی و غافلگیری بزرگ روی خواهد شد. این مسئله به بحران اربیل و بغداد ارتباط دارد و برای ما مثبت است.»

سنگاه

سید رحیم لاری

خواب‌های آشفته آل‌سعود برای لبنان

حالا یک هفته از استعفای سعد حریری، نخست‌وزیر لبنان می‌گذرد و دیگر کمتر کسی در لبنان است که نسبت به حبس او در ریاض، پایتخت آل سعود، شک و تردیدی داشته باشد. جریان همسو با حریری در لبنان و به خصوص شخصیت‌های مطرح از حزب المستقبل در روزهای اول اعتقادی به این موضوع نداشتند و به همین دلیل هم بود که فؤاد سنیوره، نخست‌وزیر پیشین لبنان، پس از این جریان به دیدار میشل عون، رئیس جمهور لبنان، رفت تا به او اطمینان بدهد که حریری در حبس و تحت نظر نیست بلکه می‌تواند بازگردد و حتی وعده داد که او روز پنج‌شنبه به لبنان بازمی‌گردد. هواپیمای حریری روز پنج‌شنبه و بنابر وعده سنیوره به بیروت بازگشت اما بدون حریری و این اتفاق باعث شد حتی رهبران المستقبل هم دیگر نتوانند بر موضع قبل خود اصرار کنند. عون که برخلاف سنیوره از اول به حبس حریری اطمینان داشت، از دو روش برای بازگرداندن او به بیروت استفاده کرد؛ نخست درخواست رسمی از آل‌سعود برای توضیح در مورد حبس حریری و بازگرداندن او و دوم درخواست از امانوئل ماکرون، رئیس جمهور فرانسه، برای رفتن به عربستان و پادرمیانی کردن تا حریری را به بیروت برگرداند. حالا که هر دو روش نتیجه نداده، عون در کاخ ریاست جمهوری بعبدا اعلام کرده دیگر بیش از این صبر نمی‌کند و موضوع را از طریق شورای امنیت پیگیری می‌کند و به نظر می‌رسد دست کم روسیه حاضر به حمایت از او در این شورا شده است.

محمد بن سلمان، ولیعهد و وزیر دفاع آل سعود، می‌توانست یک هفته قبل با پخش تلویزیونی استعفای حریری لبخندی بزند با این تصور که می‌تواند برنامه‌اش را برای لبنان به راحتی پیش ببرد. حالا معلوم شده که برنامه او یک جابه‌جایی در پست نخست‌وزیری لبنان است به این نحو که برادر سعد حریری، بهاء حریری، جای او را در این مقام بگیرد. سعودی‌ها برای پیشبرد این کار حتی خانواده حریری را به ریاض فراخواندند تا با کسب حمایت آنها از این جابه‌جایی مرحله یا مراحل بعد کار را انجام دهند اما واکنش این خانواده چیزی نبود که بن‌سلمان و دیگر سعودی‌ها انتظارش را داشتند. خانواده حریری نه تنها با جابه‌جایی مورد نظر سعودی‌ها مخالفت کرده‌اند بلکه به نظر می‌رسد ناراضی و حتی خشمگین از حبس سعد حریری به لبنان برگشته‌اند چنان که بهیه حریری، نماینده پارلمان لبنان و خواهر رفیق حریری، گفته صبرش ادامه نخواهد یافت و می‌خواهد نشست خبری به نیابت از خانواده‌اش برای افشای ناگفته‌ها و آنچه برای برادرش اتفاق افتاده، برگزار کند و از ترور در «داخل خانه» گفته است. بن سلمان می‌خواست با آوردن بهاء به جای سعد، از این برادر بزرگ‌تر برای ترکیب جدید دولت لبنان بهره‌برداری کند تا حزب‌الله جایی در این دولت نداشته باشد اما با این واکنش خانواده حریری روشن شده که خواب و خیال او برای لبنان به هیچ وجه تعبیر نشده است.

سوق دادن لبنان به سوی جنگی علیه حزب‌الله یک وجه دیگر از خواب و خیال بن سلمان برای این کشور بود که درخواست آل‌سعود از شهروندانش برای ترک لبنان نشان روشنی از این خواب و خیال بود. این جنگ می‌توانست با همکاری رژیم صهیونیستی انجام بگیرد و شاید سفر ناگهانی محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگران فلسطینی، به ریاض در چند روز گذشته ارتباطی با این موضوع داشته باشد، چرا که گفته می‌شود او از سوی سعودی‌ها عباس را برای پذیرفتن معامله قرن تحت فشار قرار داده است و همین می‌تواند در حکم دادن امتیازی به رژیم صهیونیستی باشد تا راضی به جنگ با حزب‌الله شود. این وجه از خواب و خیال بن‌سلمان هم تعبیر نشده چرا که حتی کسی مثل رکس تیلرسون، وزیر خارجه امریکا، هم بر وقوع هر نوع جنگ نیابتی در لبنان خط قرمز کشید تا بن‌سلمان نتواند به آرزوی خود برای وقوع چنین جنگی در لبنان و علیه حزب‌الله برسد. حالا، با تعبیر نشدن هر وجهی از خواب و خیال بن سلمان برای لبنان همه چیز بر عکس آن وضعیتی شده که او تصورش را می‌کرد. گزینه حبس سعد حریری هم در داخل لبنان و هم خارج از آن مبدل به گزینه‌ای جدی شده چنان که افرادی مثل رابرت فیسک در روزنامه انگلیسی ایندیپندنت و دیوید ایگناتیوس در روزنامه امریکایی واشنگتن پست ریز به ریز جریان حبس حریری در ریاض را شرح داده‌اند و وزارت خارجه فرانسه هم نتوانسته در مقابل ادعای آزادی حریری مقاومت کند و بعد از ادعای ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه، مبنی بر آزادی حریری، سخنگوی وزارتخانه‌اش سخنان او را اصلاح کرد و گفت که پاریس خواهان آزادی حریری است. آلمان هم به این جمع پیوسته و زیگمار گابریل، وزیر خارجه آلمان، با همتای سعودی خود، عادل الجبیر، تماس تلفنی داشته تا هشدار خود را در مورد بازگشت بی‌ثباتی به لبنان به اطلاع او برساند. مجموع این شرایط برخلاف انتظارات بن‌سلمان پیش رفته و اگر میشل عون موضوع را از طریق شورای امنیت و با شکایت از آل‌سعود پیش ببرد، شرایط برای بن سلمان و دیگر حکام آل‌سعود از این هم بدتر خواهد شد. در هر صورت، خامی و بی‌تجربگی بن سلمان حاکمیت سعودی را به پرتگاهی از بحران سیاسی کشانده که این حاکمیت تاکنون تجربه‌ای از آن نداشته و او نه تنها نتوانسته لبنان را به صف خود علیه ایران وارد کند، بلکه گروگان گرفتن نخست‌وزیر این کشور باعث شده جبهه‌ای واحد علیه سعودی‌ها در این کشور ایجاد شود و در خارج از لبنان هم نگرانی عمومی بابت بحران‌آفرینی او ایجاد شده است.

اخبار کوتاه

■ **مخالفت مردم فیلیپین با بازدید ترامپ از این کشور**

مردم فیلیپین در آستانه برگزاری اجلاس سران اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی (آسه‌آن) با بازدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا از این کشور مخالفت ورزیدند. به گزارش اسپوتنیک، در خیابان‌های مانیل شعارهایی ظاهر شده است که در آنها به ممنوع کردن سفر ترامپ به فیلیپین در چارچوب اجلاس سران آسه‌آن فراخوانده می‌شود. پیش‌تر دونالد ترامپ اعلام کرد که در جریان سفر خود از ژاپن، کره‌جنوبی، چین، ویتنام و فیلیپین بازدید خواهد کرد.

■ **واکنش قاسمی به اظهارات ضدایرانی وزیر خارجه عربستان**

سخنگوی وزارت خارجه کشورمان اظهارات وزیر امور خارجه عربستان سعودی را ادامه سخنان بی‌پایه و اساس و بی‌منطق قبلی، کلامی سخیف و توهین‌آمیز خواند. بهرام قاسمی، گفت: وزیر خارجه دولت سعودی با وارونه جلوه دادن همه حقایق، تلاش بی‌ثمر و بیهوده‌ای که بارها تکرار و تجربه کرده است را به کار می‌بندد تا شاید افکار عمومی را از اقدامات بی‌ثبات‌ساز عربستان در منطقه، به مسیری دیگر منحرف کند، حال آنکه اکنون دولت‌ها و ملت‌های منطقه به خوبی شاهد این سیاست‌های تفرقه‌افکنانه سعودی‌ها هستند که این بار پس از خلیج فارس و یمن، میل به لبنان و ایجاد ناآرامی در این کشور دارد. قاسمی اظهار داشت: سعودی‌ها فرافکنی را به بالاترین حد خود رسانده‌اند و درحالی که خود مهد تفکر افراطی‌گری و مظهر عینی اقدامات تروریستی و دخالت آشکار در امور دیگر کشورهای منطقه هستند، دیگران را با دروغ و دغل به حمایت از تروریسم متهم می‌کنند.

■ **بازرسان امریکایی از دونباس و کریمه دیدن می‌کنند**

وزارت دفاع اوکراین از برنامه سفر یک گروه از بازرسان امریکایی به مناطق شرقی این کشور و همچنین شبه‌جزیره کریمه خبر داد. روزنامه اینترنتی «آر.ب.کا» نوشت: گروه بازرسان امریکایی قصد دارند به منظور ارزیابی از اوضاع نظامی و سیاسی، از مناطق جدایی‌طلب دوناتسک و لوهانسک، در شرق اوکراین بازدید کنند. این گروه قصد دارند حتی به شبه‌جزیره کریمه که در سال ۲۰۱۴ به خاک فدراسیون روسیه پیوسته، نیز سفر کنند. ستاد کل نیروهای مسلح اوکراین در بیانیه‌ای اعلام کرد که گروه بازرسان بین‌المللی امریکایی قرار است در تاریخ ۱۳ نوامبر (روز دوشنبه) به اوکراین سفر کنند و هدف از این سفر نیز بررسی وضعیت نظامی و سیاسی در مناطق مرکزی، شرقی و جنوب این کشور است.